

PM Rotel IX, Rotel VIII (Dnr KS 2025/1337)

Anmälan om svar på remiss av samråd om utkast till miljökonsekvensbeskrivning av utkast till förslag till Nationell naturrestaureringsplan (NRP)

Remiss från Naturvårdsverket

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på remiss godkänns.

Föredragande borgarråden Åsa Lindhagen och Lars Strömgren

Sammanfattning av ärendet

Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen, Jordbruksverket samt Boverket har fått i uppdrag av regeringen att utarbeta ett förslag till nationell naturrestaureringsplan enligt EU:s förordning (EU/2024/1991) om restaurering av natur. Till planförslaget lämnas även en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som beskriver miljöeffekterna av de åtgärder som finns med i dialogunderlaget (planförslaget). På grund av kort remisstid har staden svarat med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Beredning

Ärendet har remitterats till och beretts av stadsledningskontoret, i samråd med exploateringskontoret, fastighetskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, och Stockholms Stadshus AB.

Föredragande borgarrådens synpunkter

Vi föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar att godkänna anmälan om svar på remissen.

Stockholm den 26 augusti 2026

Åsa Lindhagen och Lars Strömgren

Bilaga

Remiss - Samråd om utkast till miljökonsekvensbeskrivning av utkast till förslag till Nationell naturrestaureringsplan, dnr KS 2025/1337-1.1

Ärendet

Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen, Jordbruksverket samt Boverket har fått i uppdrag av Regeringen att utarbeta ett förslag till nationell naturrestaureringsplan enligt EU:s förordning (EU/2024/1991) om restaurering av natur. Till planförslaget lämnas även en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som beskriver miljöeffekterna av de åtgärder som finns med i dialogunderlaget (planförslaget).

Naturvårdsverket genomför samråd mellan den 20 oktober och 18 november 2025 om utkast till miljökonsekvensbeskrivning och har remitterat ”Samråd om utkast till miljökonsekvensbeskrivning av utkast till förslag till Nationell naturrestaureringsplan” till Stockholms stad. Planförslaget omfattar både specifika åtgärder för olika ekosystem och övergripande åtgärder, exempelvis för samverkan, processledning och lärande.

Sammantaget har planförslaget bedömts vara mer positivt än nollalternativet vad gäller samtliga miljöaspekter. Vad gäller aspekten biologisk mångfald innebär planförslaget förbättring jämfört med nollalternativet, då uteblivna eller begränsade restaureringsinsatser i nollalternativet sannolikt skulle leda till fortsatt försämring av ekosystemens tillstånd och minskad biologisk mångfald. Planförslaget bedöms ge positiva effekter för samtliga miljöaspekter, dock har i tillägg till de positiva effekterna, även viss negativ påverkan och därmed negativa effekter bedömts uppstå för aspekterna klimatpåverkan, kulturmiljö och bebyggelse. Störst positiva effekter fås enligt bedömningen på aspekterna befolkning och människors hälsa, klimatanpassning samt jord och mark. Planförslaget och jämförelsealternativet ger, för många miljö-aspekter, liknande bedömning av miljöeffekter, men för aspekten biologisk mångfald samt skyddade djur- och växtarter har jämförelsealternativet bedömts ge större positiva effekter än planförslaget. Vad gäller aspekten klimatpåverkan bedöms både planförslaget och jämförelsealternativet, förutom möjlighet till positiva effekter, även ge viss risk för negativa effekter, bland annat med anledning av ökat bete. För aspekterna befolkning och människors hälsa, klimatanpassning samt jord och mark, bedöms både planförslaget och jämförelsealternativet ge stora positiva effekter.

Naturvårdsverket önskar inspel för att bedöma miljöeffekter av planen enligt nedanstående frågor:

1. Är det något som saknas eller behöver förtydligas?
2. Är bedömningarna av miljöeffekterna rimliga?
3. Har du synpunkter på den samlade bedömningen i miljökonsekvensbeskrivningen?

Bakgrund om planförslaget och artikel 8 (redovisas ej i MKB).

I artikel 8 ställs krav på areal urbana grönytor och trädäckning i så kallade urbana ekosystemområden i städer. Fram till 2030 är målsättningen ingen nettoförlust av

urbana grönytor och trädkrontäckning. För att nå målet ska arealen urbana grönytor och arealen trädäckning ha samma nivå totalt inom samtliga urbana ekosystemområden 2030 jämfört med 2024. Efter 2030 är målsättningen att grönytor och trädkrontäckning ökar till tillfredsställande nivåer. Den tillfredsställande nivån bestäms av medlemsstaten senast 2030, baserat på forskning och vägledning från EU Kommissionen. Planförslaget omfattar administrativa, ekonomiska och informativa styrmedelsförslag för att bevara och öka grönytor och trädkrontäckning. 151 svenska kommuner omfattas av artikel 8. Urbana ekosystemområden med urbana kluster som har över 45 procent andel urban grönyta och över 10 procent av trädäckning kan undantas från kravet på ingen nettoförlust fram till 2030. Boverket föreslår att Sverige nyttjar undantaget fullt ut. Ett tjugotal kommuner uppfyller inte de nivåer som anges i förordningen för att kunna tillämpa undantaget. Övriga kommuner träffas inte av kravet på nettonollförlust.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 november 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Med anledning av den mycket korta remisstiden fokuserar stadsledningskontoret på synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningens avsnitt som berör urbana ekosystem (artikel 8) som är av störst relevans för Stockholms stad.

Sammanfattning av synpunkter

Stadsledningskontoret *instämmer i* bedömningen i MKB:n om att planförslaget är mer positivt än nollalternativet.

Stadsledningskontorets viktigaste synpunkter:

- Förtydliga vilka kommuner som omfattas av nettonoll-kraven i artikel 8 och vilka effekterna är för de som omfattas eller inte omfattas.
- Restaureringsplanen och tillhörande MKB bör remitteras också i ett mer genomarbetat skick.
- Analysen av ekonomiska och administrativa styrmedel behöver fördjupas i bedömningen av urbana ekosystem.
- Förtydligande behövs om vilka konsekvenser planförslagets respektive jämförelsealternativets åtgärdsförslag får för den biologiska mångfalden i urbana ekosystem gällande kvalitets- och landskapsaspekter.
- Bedömningarna av urbana ekosystem är i vissa fall för förenklade och behöver vara bättre underbyggda.

Ställningstaganden

1. Är det något som saknas eller behöver förtydligas?

Övergripande synpunkter

Stadsledningskontoret *instämmer i* bedömningen i MKB:n om att planförslaget är mer positivt än nollalternativet.

Underlaget för MKB:n är planförslaget (dialogunderlaget). Planförslaget har inte remitterats och det är i det här skedet osäkert vilka av de åtgärder som bedöms i MKB:n som faktiskt kommer med i det slutliga förslaget. Åtgärder är allmänt beskrivna och det saknas underlag som arealer, budget och geografisk placering. Stadsledningskontoret anser att det bör förtydligas vilka kommuner som omfattas av nettonoll-kraven i artikel 8 om urbana ekosystem och vilka effekterna är för de som inte omfattas.

Det bör även finnas en bedömning av vad förslaget innebär för de kommuner som inte klarar kraven för att undantas och på vilka grunder. Om orsaken är att de inte klarar kraven om trädäckning och grönyta på grund av de naturgivna förutsättningarna (exempelvis att landytan består av berg med sparsam låg vegetation, strandängar eller jordbruksmark) är det istället andra ekosystem som är värdefulla och som man eventuellt behöver restaurera, men där just trädplantering kan vara rent olämpligt.

Stadsledningskontoret anser att de stora osäkerheterna innebär att det är svårt att lämna synpunkter på MKB:n samtidigt som det är uppskattat att kommunen ges möjligheten att i tidigt skede få bidra med inspel. Restaureringsplanen kommer inverka på naturvårdsarbetet för myndigheter, kommuner och näringsliv under lång tid framöver. Stadsledningskontoret anser att det vore lämpligt att både själva restaureringsplanen och tillhörande MKB remitteras också i ett mer genomarbetat skick.

Analysen av ekonomiska styrmedel behöver fördjupas. Det framgår inte vilka som får ta del av planförslagets åtgärder för urbana ekosystem som till exempel statligt stöd. Analysen behöver även innefatta om åtgärderna som föreslås riskerar att ”slå undan” annan nödvändig finansiering för klimatanpassning som även består av tekniska lösningar. LONA-bidrag och andra statliga stöd eller EU-bidrag kan ha en positiv effekt för möjligheten att genomföra åtgärder inom urbana ekosystem men bedömningen av effekten behöver fördjupas. LONA-bidrag är exempel på stöd som är administrativt enkla att söka. Riktade statsbidrag föreslås, vilket kan innebära en omfattande administration för kommunala aktörer. Generella statsbidrag bör ingå som ett alternativ som bedöms. Det behöver även finnas en tidsaspekt då åtgärder behöver planeras långsiktigt. Därför behöver bidragen vara tillgängliga för såväl undantagna som ej undantagna kommuner eller kluster.

En åtgärd som föreslås är att plan- och bygglagen och miljöbalken kan behöva göras om. Vad konsekvenserna av detta skulle kunna innebära behöver fördjupas i MKB:n.

Förtydligande behövs om vilka konsekvenser planförslagets respektive jämförelsealternativets åtgärdsförslag får för den biologiska mångfalden i urbana ekosystem gällande kvalitets- och landskapsaspekter. Förordningen är inriktad på kvantitet (yta och antal träd) men enligt MKB:n omfattar åtgärderna i planen även kvalitet.

I övrigt har stadsledningskontoret följande synpunkter.

2.2 Avgränsning och avgränsningssamråd

Stadsledningskontoret konstaterar att de synpunkter som framfördes i avgränsningssamrådet gällande vilka miljöaspekter som ska bedömas i huvudsak har beaktats. Efter avgränsningssamrådet har fler miljöaspekter lyfts in i miljöbedömningen som i avgränsningsunderlaget hade avgränsats bort.

Avsnitt 3. Nuläge och nollalternativ för respektive ekosystem

Avsnitt 3.6 Urbana ekosystem

LONA anges som befintliga stöd. I nuläget är LONA inte möjligt att söka för annat än våtmarksprojekt.

Avsnitt 3.7 Trädplantering

Avsnitt 3.7.1 Nuläge

Kvalitet och funktion (livslängd, växtbäddar, rätt träd på rätt plats och funktion) behöver betonas lika mycket som antal träd.

Effekten av att användningen av inhemska arter ska prioriteras i ett framtida klimat behöver konsekvensbedömas.

Avsnitt 10.2 Övervakning och uppföljning av naturrestaureringsplanen

Utvecklingen av arealen grönytor och trädäckning i urbana ekosystemområden följs upp med hjälp av Copernicus data (EU:s jordobservationsprogram) som fångar kvantitet. Bedömningen i MKB:n bör förtydligas om övervakning avser ekologiska kvalitetsaspekter och vad konsekvenserna blir om övervakningen baseras på kvantitet respektive kvalitet.

2. Är bedömningarna av miljöeffekterna rimliga?

Bedömningarna av urbana ekosystem är i vissa fall för förenklade och behöver vara bättre underbyggda.

6.6 Klimatanpassning

Det positiva effekterna av planförslagets åtgärder gäller troligen framförallt vid dimensionerande regn genom att de avlastar dagvattenssystemet, men får sannolikt ringa effekter vid skyfall. Det gäller även bedömningen att naturbaserade lösningar

och att bibehållen grönska ökar stabiliteten i ett område som riskerar ras och skred. De positiva effekterna överskattas därmed i MKB.

6.1 Befolkning och människors hälsa

I nollalternativet bör risken för minskad krontäckning i värmeutsatta och vistelseintensiva områden förtydligas. Antaganden behöver vara bättre underbyggda eller justeras exempelvis om att krontäckningen kommer att öka på förskolegårdar.

6.7 Landskap

I nollalternativet antas träd planteras där de behövs för att ge skugga vilket är en förenkling. I ett nollalternativ kan träd planteras på helt andra platser.

3. Har du synpunkter på den samlade bedömningen i miljökonsekvensbeskrivningen?

Inga synpunkter lämnas under denna rubrik.